

Datum 2020-06-17
Dokumenttyp Yttrande
Diarienummer 2020/0121
Ert diarienummer S2020/00202/SOF
Handläggare Magnus Lagercrantz

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över översyn av yrket personlig assistent – ett viktigt yrke som förtjänar bra villkor (SOU 2020:1)

Myndigheten för delaktighet arbetar för ett samhälle där alla kan vara delaktiga, oavsett funktionsförmåga. Myndigheten för delaktighet lämnar följande yttrande.

Myndighetens synpunkter

Enligt Myndigheten för delaktighet, MFD, är det glädjande att många personliga assistenter trivs med sitt yrke och att utredningens kartläggning visar på flera positiva sidor med yrket. MFD delar bilden av de utmaningar som betänkandet lyfter. MFD instämmer överlag i utredningens slutsatser och förslag, men önskar lämna följande synpunkter.

8.2.2 Ställ krav på kollektivavtalsliknande villkor för att betala ut assistansersättningen

MFD tillstyrker förslagen om att ställa krav på kollektivavtalsliknande villkor. Att personliga assistenter har goda arbetsvillkor är en förutsättning för att assistansberättigades rättigheter och behov ska kunna tillgodoses på ett ändamålsenligt sätt med god kvalitet. Trots att det är få assistenter som idag står utanför kollektivavtal har det ett viktigt att det gäller för alla personliga assistenter.

8.3.2 Ge privata arbetsgivare ansvar för assistenters sjuklönekostnader

MFD tillstyrker förslagen om att ge privata arbetsgivare ansvar för assistentens sjuklönekostnader. MFD vill understryka rimligheten i att arbetsgivarna tar fullt ansvar för sina anställda. Om förslaget kan leda till att de privata arbetsgivarna tar ett mer aktivt arbetsmiljöansvar kan det både gagna de personliga assistenterna och kvaliteten i utförandet av insatsen.

8.4.1 Socialstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett nationellt utbildnings- och kunskapsmaterial

MFD tillstyrker förslaget om utbildnings- och kunskapsmaterial. MFD vill dock lyfta vikten av en bredare samverkan än den som beskrivs i betänkandet. I arbetet med att ta fram materialet bör samverkan även ske med branschen och de som närmast berörs som assistansanordnare, utförare och assistansberättigade.

MFD bistår gärna i detta arbete med kunskap och kompetens om rättigheter för personer med funktionsnedsättning i ett brett perspektiv samt rättigheternas koppling till genomförandet av den nationella funktionshinderspolitiken.

8.4.2 Kartlägg hur möjligheten att finansiera särskilda kompetensbehov används

MFD tillstyrker förslaget om att kartlägga i vilken utsträckning extra medel söks och beviljas för särskild kompetens eller regelbunden handledning. MFD föreslår också att detta ses över utifrån den systematiska uppföljning som görs över utbetalda medel. Möjligheten att långsiktigt följa utvecklingen ökar om även denna aspekt av utbetalda medel följs upp.

8.4.3 Tillsyn och kunskapsstöd för att tydliggöra vad som gäller när assistenter utför egenvård och vård på delegation

MFD anser att frågan om egenvård och vård på delegation kopplat till personlig assistans är mycket viktig. MFD har dock uppfattat det som att frågan också är central i utredningen om Stärkt rätt till personlig assistans för stöd vid egenvård, vid tillsyn samt för barn (Dir. 2020:3). MFD utgår därför ifrån att de lagda förslagen kommer att beaktas i ovan nämna utredning.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har generaldirektör Malin Ekman Aldén (beslutande), avdelningschef Emelie Lindahl och sektionschef Magnus Lagercrantz (föredragande) deltagit.

Myndigheten för delaktighet

Malin Ekman Aldén